

ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS I STOCKHOLM SAMMANKOMST

DEN 27 SEPTEMBER 1890.

Denna ordinarie sammankomst hölls såsom vanligt å hotel Phœnix under prof. O. SANDAHL'S ordförandeskap.

Ordföranden helsade föreningens ledamöter välkomna åter från sommarens kampanj i skog och mark samt tillkännagaf, att föreningen hade sedan senaste sammankomsten förlorat en af sina medlemmar, jägmästaren CARL GUSTAF LENNMAN.

Tre nya ledamöter anmälde: jägmästaren ARVID MONTELL (Pajala) på förslag af Hr LAMPA; lektorn vid K. skogsinstitutet LARS ALBERT NILSSON på förslag af prof. AURIVILLIUS och kollega ERNST JOSEPH SAMUEL LINNARSON (Sköfde) på förslag af d:r DOVERTIE. Närvarande gäster för aftonen voro med. d:r T. H. BJÖRKBOM från Piteå och farm. stud. J. WESTERLUND från Ronneby.

Det samma dag utkomna häftet 3 af Entomologisk Tidskrift utdelades bland ledamöterna.

Byråchefen J. MEVES höll sedan ett längre föredrag, hvilket här endast i största korthet återgifves, om de svåra härjningar, hvilka föröfvats i Baierns skogar sistlidne sommar af larverna till en spinnarefjäril, den s. k. *Nunnan* (*Psilura Monacha*), som i oräkneliga massor angripit och uppätit granarnes barr, så att träden stodo nakna med kronorna bruna i stället för vackert mörkgröna. Larverna kläckas på våren ur de under fjärilens flygtid (juli, augusti) föregående år i barksprickor o. s. v. lagda äggen. Larverna afbita barren på midten, så att den yttre hälften faller till marken och uppåta sedan barrets nedre, qvarsittande del.

Vandringen genom en sådan afbarrad skog är högst nedslående. Marken är täckt af torra barrdelar. Luften är fylld af milliarder kringflygande fjärilar, medan andra milliarder helt och hållet betäcka stammar och grenar å de barrlösa träden. För att söka minska härjningen af ännu icke angripna skogar till ett annat år, har man försökt flere åtgärder, bland hvilka fjärlarnes insamlande massvis genom användandet af en s. k. »exhaustor» är den mest originella och kanske äfven den mest verksamma. Exhaustorn drifves af två ångmaskiner. Den ena underhåller en kraftig elektrisk båg-lampa, som är placerad nära den smalare ändan af en stor trattlik, horisontalt stäld apparat, genom hvilken det starka elektriska ljusknippet kastas ut vid en höjd af 8 m. öfver marken. Den andra maskinen drifver en apparat, som med väldig kraft suger till sig en luftström genom den nämnda tratten, hvars smalare ända fortsättes i ett vertikalt plåtrör. Vid dettas nedre mynning finnes ett slags stampverk, som också hålles i gång af ångkraften. Det elektriska ljuset drager fjärlarne massvis till sig, och så snart de komma inom trattens vida öppning fattas de oemotståndligt af luftströmmen och följa med denna ned till stampverket, där de krossas och sedan bortskaffas såsom en sammanstampad massa. Genom detta insamlande och dödande massvis af fjärlarne afser man att minska de äggläggande honornas(?) antal och sålunda inskränka, så vidt möjligt, äggens mängd och med det samma de härjande larvernas antal för nästkommande år. I detta bemödande lemna naturen äfven en kraftig hjälp åt människan, i det att dels sjukdom synes hafva angripit tallösa individer, så att luften är förskämd genom stanken af döda fjärilar, hvarjämte parasitsteklar angripa larverna och hindra deras förvandling till fjärilar.

Åren 1852 till 1855 härjade Nunnan i Ostpreussen och ödelade alldeles skogarne på en areal af 217,000 svenska tunnland. Man försökte då företrädesvis ägginsamling och ensamt å ett skogsområde insamlades omkring 300 skålp. ägg, motsvarande ungefär 150,000,000 individer, men detta syntes föga hjälpa. De sjuka träden angrepos sedan af *barkbaggen* (*Bostrichus l. Tomicus typographus*) och måste fällas — en högst betydlig förlust.

Nunnan har i år visat sig härjande i Schlesien, Oldenburg

och Schleswig-Holstein. Äfven i Daumark har detta skadedjur en gång (1849) uppträdt massvis. I Sverige är icke någon härjning af denna fjäril med säkerhet känd, men den samma är funnen här och där upp till Vestmanland och Upland. I Skåne förekommer den vid Åhus icke sällsynt. Man må dock icke häraf insöfvas i säkerhet. Det är känt, att en annan fjäril, *Tallspinnaren (Eutrichia Pini)*, — som vanligtvis förekommer tämligen sparsamt — under åren 1814—1816 i vissa trakter af Norge uppträdde i tallösa skaror, ödeläggande skogar af betydlig utsträckning.

Såsom en anledning till att den nämnda insekthärjningen i Tyskland varit så våldsamt anförde hr MEVES, att därstädes skogsbestånden utgöras af ett enda trädslag, icke en blandning af flere; larver, som lefva på detta trädslag, kunna således lättare utbreda sig och finna näring, hvilket icke är lika lätt, om skogsbeståndet är sammansatt af barrträd och löfträd, hvilka senare icke angripas af dessa larver och sålunda äro i viss mån hinderliga för deras utbredning. Häraf torde den slutsatsen kunna dragas, att blandade skogsbestånd, såsom de ofta äro i Sverige, äro tryggare med afseende på insekthärjning, än oblandade.

I det lifliga meningsutbyte, som uppstod med anledning af det sakrika föredraget, meddelades underrättelser om flere andra insekthärjningar och medlen mot dem eller till deras förekommande. Det framhölls af flere, huru viktigt det är, att kunskapen om skadeinsekternas lefnadssätt varder spridd till så många i landet som möjligt. Okunnigheten är i detta hänseende beklagligt stor och föranleder stundom alldeles oriktiga åtgärder. Såsom exempel härpå anfördes, att å ett ställe i Sverige, där *Tallmätaren (Bupalus piniarius)* afbarrat skogen, man fälde de angripna träden för att komma åt våldsverkaren, som då redan låg i lugn och ro förpuppad i marken. Alla uttalade önskvärdheten och behovet af en utvidgning af Entomologisk Tidskrift med en afdelning, innehållande populära uppsatser rörande skadeinsekterna.

Konservator LAMPA redogjorde sedan för härjningen af en *tallstekel (Lophyrus rufus)* i Nerike. Denna stekelarts larv innesluter sig i en fast och hård kokong, i hvilken han kan ligga i årtal innan han förpuppar sig, väntande på gynsamma tider för vidare utveckling.

Hr L. anförde vidare från Gotland, att kornflugan förekommit allmänt äfven i år, så att mången landtbrukare tvekade, om han skulle våga så korn nästa år. Men då en mängd puppor till denna skadefluga befunnos nästan alla vara anstuckna af parasiter, så kunde man däraf sluta till, att kornflugan nästa år där skulle endast sparsamt uppträda, hvarför kornsådd utan risk kunde företagas. Detta var ytterligare en illustration af nödvändigheten att meddela allmänheten kunskap i praktisk entomologi.

Hr LAMPA hade iakttagit, att ollonborrelarverna under sistlidne sommar talrikt, t. ex. i Karup, träffats döda och angripna af en mögelsvamp. Man känner icke, att dessa larver anfallas af parasiter, hörande till djurverlden, men det synes möjligt, att en mögelsvamp kommer människan till hjälp i striden mot ollonborrarna, hvilka, om de lemnas i fred, säkerligen, såsom hr J. MEVES yttrade, »skulle taga öfverhand» och göra all sädesodling i det sydligaste Sverige till sist omöjlig. Såsom bevis på ollonborrelarvernas sega lifskraft omtalade hr L., att sådana larver utan svårighet öfverlevat fyra dygns nedsänkning i vatten. En framstående landtman och riksdagsman, som är bosatt i ollonborrebygden, hade funnit denna larv kunna öfverleva ännu långvarigare bad.

Prof. AURIVILLIUS omnämde sedan fyndet vid Furusund af en sällsynt skalbagge, *Eriirhinus festuæ*, lefvande i den nedersta, i vatten stående delen af vanlig säf (*Scirpus lacustris*).

Till sist förevisade ordföranden det nys utkomna 8:e häftet af prof. AURIVILLIUS vackra arbete *Nordens fjärilar*, i hvilket man finner med otrolig möda utarbetade öfversigter så väl af nattfjärilarnes släkten som af dessa släktens ofta talrika och svårbestämbara arter.

Oskar Th. Sandahl.